

Pencapaian **2025**
MURNInets
PUTRAJAYA

Isi Kandungan

m/s **2**
Pengenalan MURNInets

m/s **3**
Perlaksanaan Program MURNInets 2025

m/s **4-5**
Senarai Penunjuk MURNInets 2025

m/s **6-9**
Pencapaian MURNInets 2025

m/s **10**
Pencapaian MURNInets Putrajaya 2013 sehingga 2025

m/s **11**
Senarai Penghargaan

m/s **12**
Pengiktirafan dan Anugerah

Senarai Rajah

m/s **2** **Rajah 1.1:**
Perlaksanaan MURNInets bagi
Tahun 2025

Senarai Jadual

m/s **6-9** **Jadual 1.1:**
Senarai Dimensi, Penunjuk dan
Skor

Senarai Carta

m/s **12** **Carta 1.1:**
Rumusan Pencapaian Skor
MURNInets Putrajaya 2013-2025

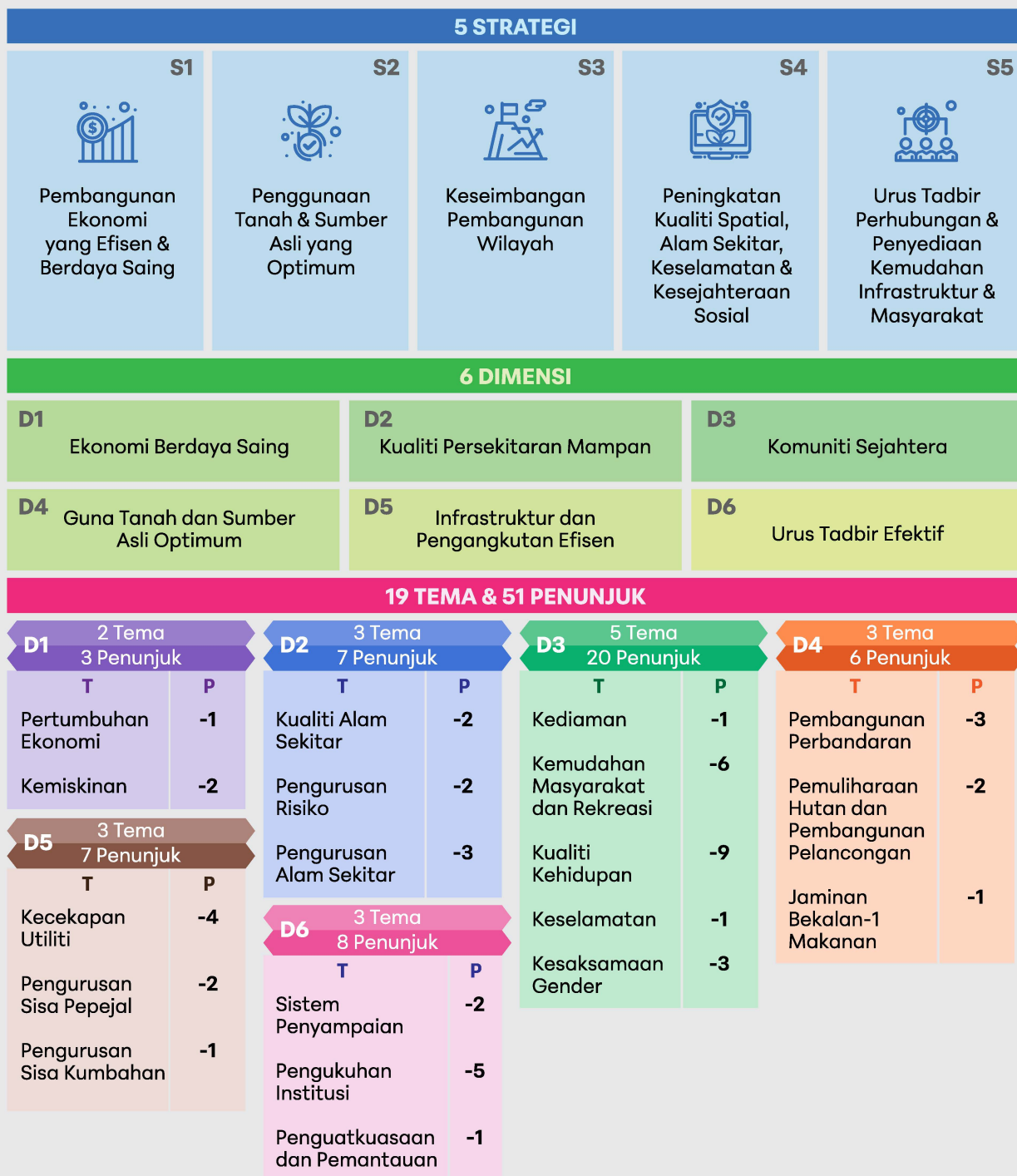
m/s **12** **Carta 1.2:**
Pencapaian Keseluruhan Penunjuk
MURNInets Tahun 2025

Pengenalan

MURNInets

MURNInets merupakan satu sistem untuk mengukur dan menilai tahap kemampuan sesuatu kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) melalui satu set penunjuk bandar yang telah ditetapkan oleh PLANMalaysia.

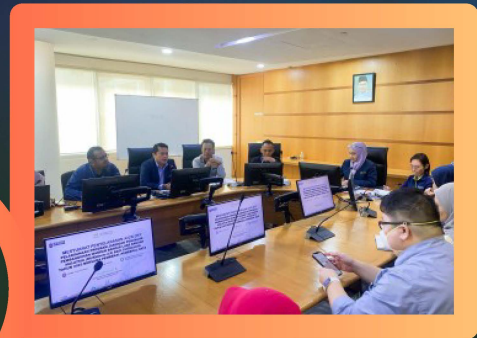
Rajah 1.1: Pelaksanaan MURNInets bagi Tahun 2025

Tempoh Pelaksanaan MURNInets 2025

Gerbang MURNInets dibuka dan soal selidik dilaksanakan

4
Februari 2025

Mesyuarat Penyelarasan MURNInets (kick-off)

12
Mac 2025

Mesyuarat verifikasi peringkat Jabatan Wilayah Persekutuan (JWP)

18-19
Jun 2025

Gerbang MURNInets ditutup

31
Julai 2025

Ogos
hingga
September
2025

Verifikasi & penilaian Pusat Operasi MURNInets Kebangsaan (POMK)

28
Oktober 2025

Penghargaan Bandar Mampan 2025 (keputusan)

KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN

MURNInets

JABATAN WILAYAH PERSEKUTUAN

51 Penunjuk 2025

MURNInets

PUTRAJAYA

1. Kadar Pertumbuhan Tenaga Buruh

2. Kadar Kemiskinan

7. Ketersediaan Strategi Menyokong Ketahanan Bandar

8. Bilangan Inisiatif Pelaksanaan dan Pengurusan Alam Sekitar

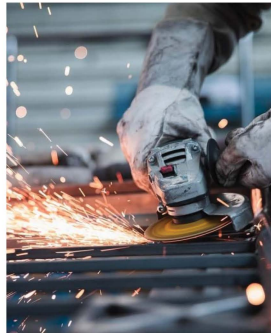
9. Penyediaan Pelan Tindakan Berkaitan Mobiliti Rendah Karbon

10. Bilangan Aduan Kes Pencemaran Alam Sekitar Selesai Siasatan

16. Jumlah Pra Sekolah / Tadika / Tabika Bantuan Kerajaan dan Swasta

17. Bilangan Kemudahan Pendidikan Teknikal, Vokasional dan Pengajian Tinggi (Universiti Awam dan Swasta)

18. Nisbah Kes Aduan Berkaitan Kacau Ganggu Awam kepada 10,000 Penduduk

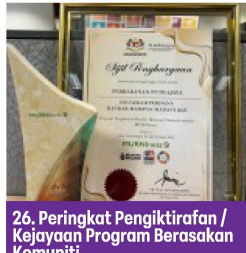
19. Nisbah Kes Penyakit Bawaan Air kepada 10,000 Penduduk

20. Peratus Premis Perniagaan / Makanan Yang Mendapat Penarafan Gred A

25. Peratus Peningkatan Penglibatan Komuniti Dalam Program Bersama PBT

26. Peringkat Pengiktirafan / Kejayaan Program Berasaskan Komuniti

27. Nisbah Kes Jenayah Indeks Bagi Setiap 10,000 Penduduk

28. Peratus Wanita di Peringkat Ketua Jabatan

29. Peratus Premis Perniagaan / Lesen Yang Dimiliki oleh Wanita

34. Hutan Simpan Kekal / Taman Awam

35. Program / Aktiviti / Inisiatif Pembangunan Pelancongan

36. Program Pengeluaran Makanan Tempatan

37. Isipadu Penggunaan Air Domestik Harian Per Kapita

42. Peningkatan Bilangan Pusat Pengitaran Semula

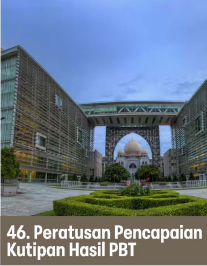
43. Peratus Kediaman Mendapat Perkhidmatan Pembetulan

44. Peratusan Kepuasan Penduduk Terhadap Perkhidmatan PBT

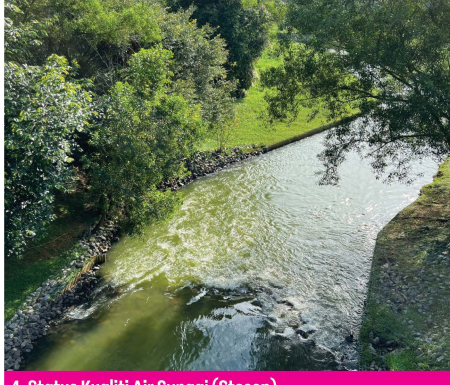
45. Bilangan Sesi Libat Urus / Town Hall Bersama Penduduk

46. Peratusan Pencapaian Kutipan Hasil PBT

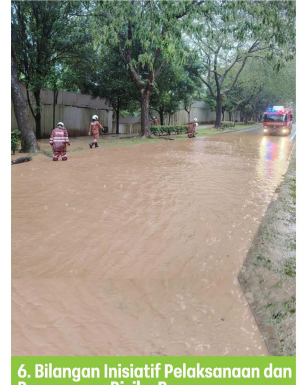
3. Peratus Kumpulan Sasar Yang Menerima Manfaat

4. Status Kualiti Air Sungai (Stesen)

5. Status Kualiti Udara Persekitaran

6. Bilangan Inisiatif Pelaksanaan dan Pengurusan Risiko Bencana

11. Peratus Pencapaian Penyediaan Rumah Mampu Milik Mengikut Sasaran Negeri

12. Nisbah Bilangan Katil Hospital Kerajaan

13. Nisbah Bilangan Klinik Kerajaan / Swasta

14. Nisbah Sekolah Rendah Kepada Penduduk

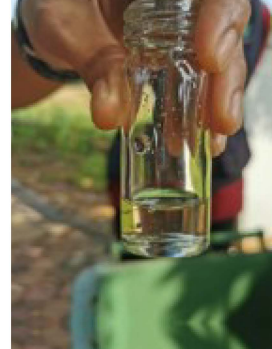
15. Nisbah Sekolah Menengah Kepada Penduduk

21. Peratus Tandas Awam Yang Mendapat Penarafan Lima Bintang

22. Indeks Kebahagiaan (Hapiness Index)

23. Nisbah Kes Penyakit Bawaan Vektor kepada 10,000 Penduduk

24. Penyediaan Pendidikan Untuk Golongan Keperluan Khas

30. Kelulusan Dasar atau Undang-Undang Kecil Berkaitan Kesaksamaan Gender di Peringkat PBT

31. Kadar Perbandaran

32. Nisbah Penyediaan Kawasan Lapang Awam Berbanding dengan 1,000 Penduduk

33. Strategi ke Arah Hubungan Bandar – Luar Bandar dalam Pelan Pembangunan Sedia Ada

38. Penggunaan Harian Elektrik Per Kapita

39. Kadar Kehilangan Air Tidak Berhasil (NRW)

40. Kadar Liputan Jalur Lebar (4G)

41. Lokasi Kawasan Pembuangan Sampah Haram

47. Peratusan Perbelanjaan Penyelenggaraan Berbanding Jumlah Perbelanjaan PBT Keseluruhan

48. Peratusan Perbelanjaan (Mengurus dan Pembangunan) PBT

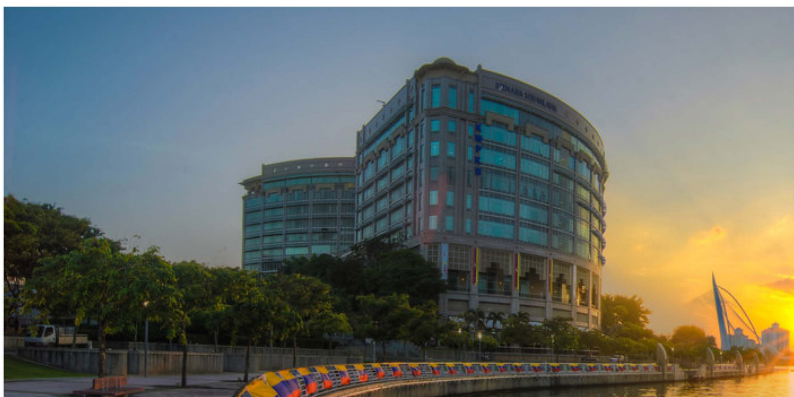
49. Penyediaan Pelan Pengurusan Risiko Rasuah

50. Pelaporan Pembangunan Mampan

51. Kebenaran Merancang Yang Diluluskan Mematuhi Rancangan Pemajuan / Rancangan Tempatan

DIMENSI	PENUNJUK	SASARAN	HASIL	SKOR
Dimensi - 1 Ekonomi Berdaya Saing	ET1-P1 Kadar Pertumbuhan Tenaga Buruh	$\geq 1.4 \%$	2.7 %	3
	ET2-P1 Kadar Kemiskinan	$\leq 3.7 \%$	0.13 %	3
	ET2-P3 Peratusan Kumpulan Sasar yang Menerima Manfaat	$\geq 70 \%$ Peserta	80%	3
Dimensi - 2 Kualiti Persekitaran Mampan	ST1-P1 Status Kualiti Air Sungai (Stesen)	≤ 10	0	3
	ST1-P2 Status Kualiti Udara Persekitaran	$\geq 80 \%$ Hari Baik & Sederhana	95.9 %	3
	ST2-P1 Bilangan Inisiatif Pelaksanaan & Pengurusan Risiko Bencana	≥ 5 Inisiatif	153	3
	ST2-P2 Ketersediaan Strategi Menyokong Ketahanan Bandar	3 Pelan Tindakan	3	3
	ST3-P2 Bilangan Inisiatif Pelaksanaan & Pengurusan Alam Sekitar	≥ 50 Inisiatif	207	3
	ST3-P4 Penyediaan Pelan Tindakan Berkaitan Mobiliti Rendah Karbon	3 Pelan Tindakan	3	3
	ST3-P5 Bilangan Aduan Kes Pencemaran Alam Sekitar Selesai Siasatan	100 % Selesai Siasatan	100 % Selesai Siasatan	3
Dimensi - 3 Komuniti Sejahtera NOTA : 3 Mampan	KT1-P1 Peratus Pencapaian Penyediaan Rumah Mampu Milik Mengikut Sasaran Negeri	$\geq 70 \%$	100 %	3
	KT2-P2 Nisbah Bilangan Katil Hospital Kerajaan	≥ 2.06	5.41	3
	KT2-P3 Nisbah Bilangan klinik Kerajaan / Swasta	1 : $\leq 15,000$	5,194	3
	KT2-P4 Nisbah Sekolah Rendah Kepada Penduduk	1 : $\leq 7,500$	6,775	3
	KT2-P5 Nisbah Sekolah Menengah Kepada Penduduk	1 : $\leq 8,750$	8,657	3

Pencapaian Skor 2025

MURNInets

DIMENSI	PENUNJUK	SASARAN	HASIL	SKOR
---------	----------	---------	-------	------

Dimensi - 3

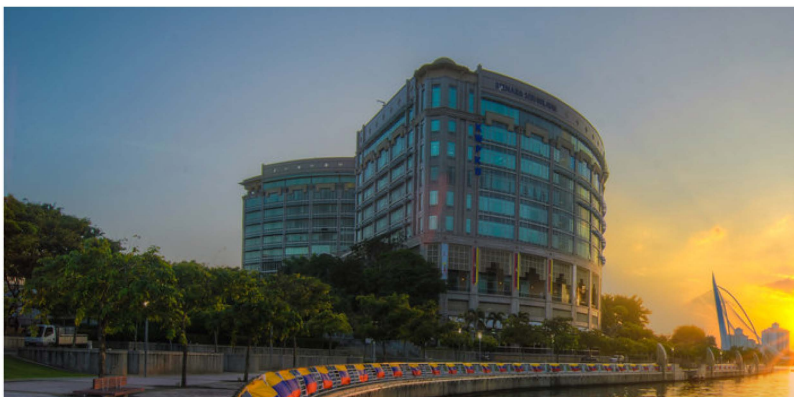

Komuniti Sejahtera

KT2-P6	Jumlah Pra Sekolah / Tadika / Tabika Bantuan Kerajaan dan Swasta	1 : ≤ 200	199	3
KT2-P7	Bilangan Kemudahan Pendidikan Teknikal, Vokasional dan Pengajian Tinggi (Universiti Awam dan Swasta)	Penyediaan Kemudahan Pendidikan Teknikal, Vokasional dan Pengajian Tinggi Lebih Dari Satu (1) Universiti Awam di Setiap Negeri	Ada	3
KT3-P1	Nisbah Kes Aduan Berkaitan Kacau Ganggu Awam Kepada 10,000 Penduduk	≤ 5 Aduan : 10,000 Penduduk	1.73	3
KT3-P2	Nisbah Kes Penyakit Bawaan Air Kepada 10,000 Penduduk	≤ 40 Kes : 10,000 Penduduk	0	3
KT3-P3	Peratus Premis Perniagaan Makanan Yang Mendapat Penarafan Gred A	≥ 70 %	84.6 %	3
KT3-P4	Peratus Tandas Awam yang Mendapat Penarafan Lima Bintang	≥ 91 %	91.6 %	3
KT3-P5	Indeks Kebahagiaan (Hapiness Index)	≥ 80 %	100 %	3
KT3-P6	Nisbah Kes Penyakit Bawaan Vektor Kepada 10,000 Penduduk	≤ 40 Kes: 10,000 Penduduk	39.4	3
KT3-P7	Penyediaan Pendidikan Untuk Golongan Keperluan Khas	Ada PPKI (Rendah dan Menengah), dan PPI (Rendah dan Menengah)	26	3
KT3-P8	Peratus Peningkatan Penglibatan Komuniti Dalam Program Bersama Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)	≥ 5%	1,101 %	3
KT3-P9	Peringkat Pengiktirafan / Kejayaan Program Berasaskan Komuniti	Mendapat Pengiktirafan Peringkat Antarabangsa	3	3
KT4-P1	Nisbah Kes Jenayah Indeks Bagi Setiap 10,000 Penduduk	≤ 24 Kes: 10,000 Penduduk	6.93	3
KT6-P2	Peratus Wanita di Peringkat Ketua Jabatan	≤ 30 % Bilangan Ketua Jabatan Wanita di PBT	42.2 %	3

NOTA :

3 Mampan

DIMENSI	PENUNJUK	SASARAN	HASIL	SKOR
<p>Dimensi - 3</p> <p>Komuniti Sejahtera</p>	<p>KT6-P3 Peratus Premis Perniagaan / Lesen yang Dimiliki oleh Wanita</p>	<p>≤ 30 % Pemegang Lesen Perniagaan Dimiliki Wanita di Setiap PBT</p>	35 %	3
	<p>KT6-P4 Kelulusan Dasar atau Undang-undang Kecil Kesaksamaan Peringkat PBT Berkaitan Gender di Gender di Peringkat Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)</p>	<p>Ada dan Telah Melaksanakan Dasar atau Undang-undang Kecil Berkaitan Kesaksamaan Gender dan Pemerkasaan Wanita yang Diluluskan dalam Mesyuarat Penuh</p>	3	3
<p>Dimensi - 4</p> <p>Guna Tanah dan Sumber Asli Optimum</p>	<p>GT2-P1 Kadar Perbandaran</p>	<p>≥ 80 %</p>	100 %	3
	<p>GT2-P2 Nisbah Penyediaan Kawasan Lapang Awam Berbanding Dengan 1,000 Penduduk</p>	<p>≥ 2 Hektar : 1,000 Penduduk</p>	12.8 hektar	3
	<p>GT2-P4 Strategi ke Arah Hubungan Bandar-Luar Bandar Dalam Pelan Pembangunan Sedia ada</p>	<p>Ada dan Mempunyai Kesemua Elemen Urban - Rural Linkages di dalam RS / RT / RKK</p>	3	3
	<p>GT4-P1 Hutan Simpan Kekal / Taman Awam</p>	<p>≥ 100 %</p>	100 %	3
	<p>GT4-P2 Program / Aktiviti / Inisiatif Pembangunan Pelancongan</p>	<p>≥ 15</p>	60	3
<p>GT5-P1 Program Pengeluaran Makanan Tempatan</p>	<p>Ada Pelan Tindakan Khusus Bagi Program Pengeluaran Makanan Tempatan</p>	3	3	
<p>Dimensi - 5</p> <p>Infrastruktur dan Pengangkutan Efisien</p> <p>NOTA :</p> <p>3 Mampun</p> <p>1 Kurang Mampun</p>	<p>IT1-P1 Isipadu Penggunaan Air Domestik Harian Per Kapita</p>	<p>≤ 180 Liter / Hari / Orang</p>	208 liter	1
	<p>IT1-P2 Penggunaan Harian Elektrik Per Kapita</p>	<p>≤ 6 kWj / Hari / Orang</p>	3.11 kWj	3
	<p>IT1-P4 Kadar Kehilangan Air Tidak Berhasil (NRW)</p>	<p>≤ 25 %</p>	13.3 %	3
	<p>IT1-P6 Kadar Liputan Jalur Lebar (4G)</p>	<p>≥ 100 %</p>	100 %	3
	<p>IT2-P3 Lokasi Kawasan Pembuangan Sampah Haram</p>	<p>Penutupan ≥ 10 % Lokasi Pembuangan Sampah Haram</p>	100 %	3

Pencapaian Skor 2025

MURNInets

DIMENSI	PENUNJUK	SASARAN	HASIL	SKOR
<p>Dimensi - 5</p> <p>Infrastruktur dan Pengangkutan Efisien</p>	<p>IT2-P4 Peningkatan Bilangan Pusat Pengitaran Semula</p>	≥3	23	3
	<p>IT4-P1 Peratus Kediaman Mendapat Perkhidmatan Pembetulan</p>	≥ 90 %	97.8 %	3
<p>Dimensi - 6</p> <p>Urustadbir Efektif</p>	<p>UT1-P1 Peratus Kepuasan Penduduk Terhadap Perkhidmatan PBT</p>	≥ 80 %	100 %	3
	<p>UT1-P3 Bilangan Sesi Libat Urus / Town Hall Bersama Penduduk</p>	≥ 3 Program	4	3
	<p>UT2-P1 Peratusan Pencapaian Kutipan Hasil Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)</p>	≥ 90 %	103 %	3
	<p>UT2-P2 Peratusan Perbelanjaan Penyelenggaraan Berbanding Jumlah Perbelanjaan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Keseluruhan</p>	≥ 20 %	58.6 %	3
	<p>UT2-P3 Peratusan Perbelanjaan (Mengurus & Pembangunan) Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)</p>	≥ 90 %	126.9 %	3
	<p>UT2-P4 Penyediaan Pelan Pengurusan Risiko Rasuah</p>	Mempunyai Pelan Pengurusan Risiko Rasuah	3	3
	<p>UT2-P5 Pelaporan Pembangunan Mampan</p>	Mempunyai Pelaporan Pembangunan Mampan dibentangkan dalam Mesyuarat Penuh	3	3
	<p>UT3-P1 Peratusan Permohonan Kebenaran Merancang yang Diluluskan Mematuhi Rancangan Pemajuan/ Rancangan Tempatan</p>	≥ 100 %	100 %	3
<p>NOTA :</p> <p>3 Mampan</p>				

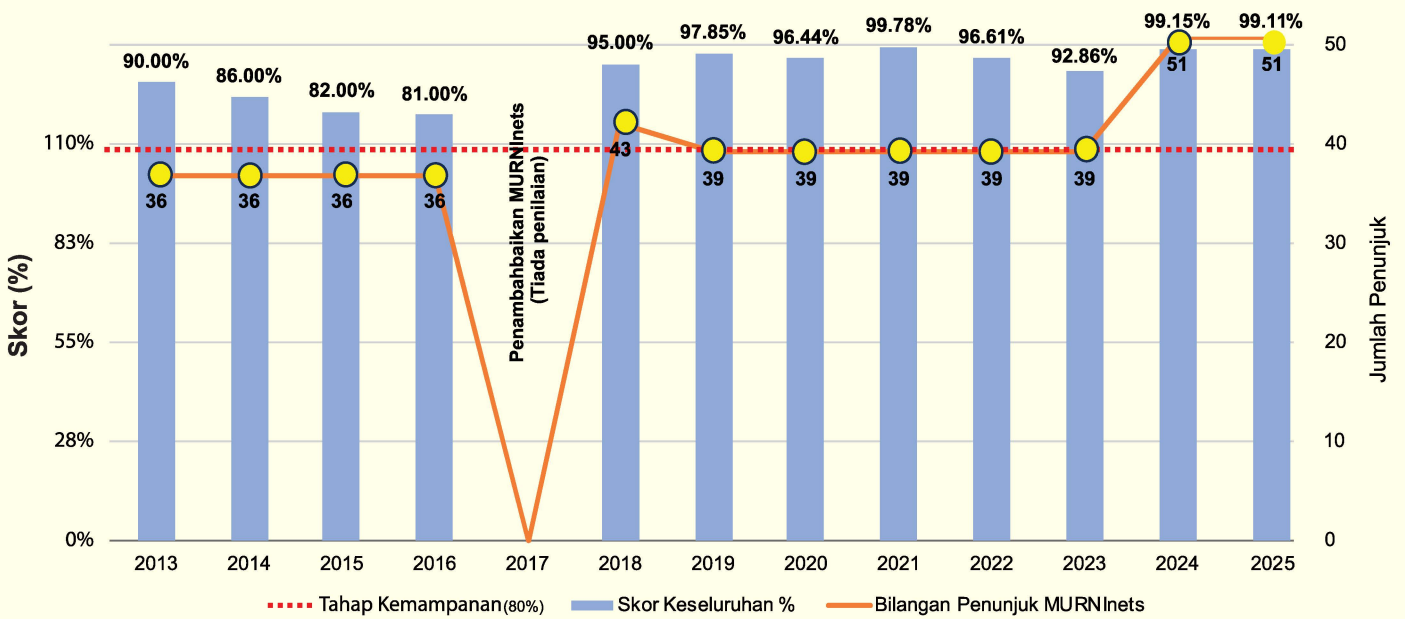

Pencapaian 2025

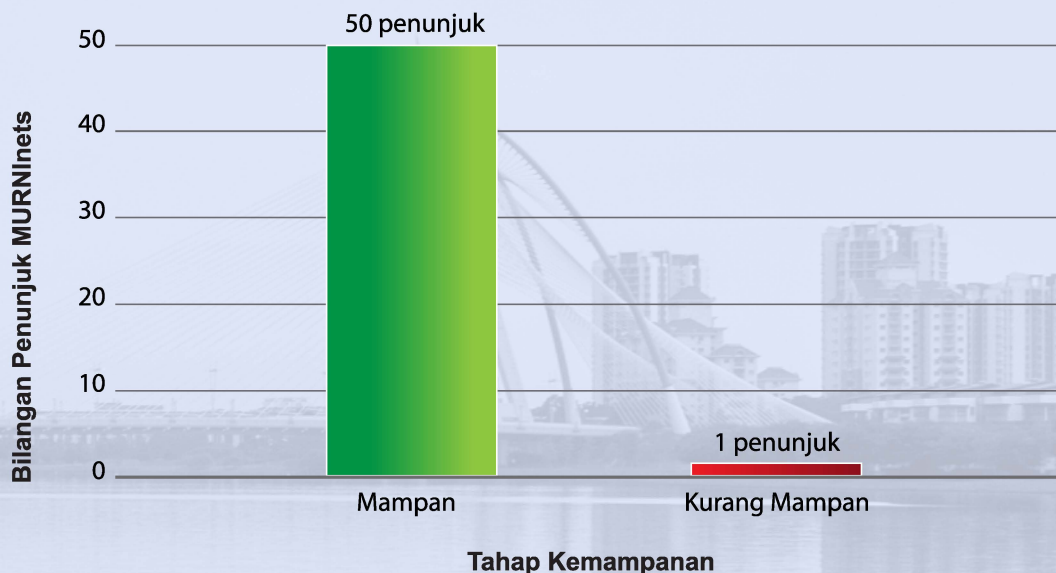
MURNInets

PUTRAJAYA 2013-2025

Carta 1.1 : Rumusan Pencapaian Skor MURNInets Putrajaya 2013-2025

Carta 1.2 : Pencapaian Keseluruhan Penunjuk MURNInets Tahun 2025

Pembekal Data Agensi Luar dan Bahagian Dalam Perbadanan Putrajaya

AGENSI LUAR

Kementerian Kesihatan Malaysia

Kementerian Pengajian Tinggi

Jabatan Pendidikan
Wilayah Persekutuan Putrajaya

Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS)

Jabatan Bomba dan Penyelamat
Malaysia, Putrajaya

Pejabat Kesihatan Putrajaya

Bahagian Kesejahteraan Rakyat,
Unit Penyelarasan Pelaksanaan,
Jabatan Perdana Menteri

Bahagian Perangkaan Penduduk
dan Demografi,
Jabatan Perangkaan Malaysia

Ibu Pejabat Polis Daerah Putrajaya

Angkatan Pertahanan Awam
Wilayah Persekutuan Putrajaya

Tenaga Nasional Berhad
(Putrajaya & Cyberjaya)

Pengurusan Air Selangor Sdn. Bhd.

Suruhanjaya Perkhidmatan
Air Negara

Indah Water Konsortium Sdn. Bhd.

PERBADANAN PUTRAJAYA

Bahagian Kawalan Perancangan dan
Pembangunan, Jabatan Perancangan Bandar

Bahagian Alam Sekitar, Tasik dan Wetland,
Jabatan Perancangan Bandar

Bahagian Senibina dan Inspektorat Bangunan,
Jabatan Perancangan Bandar

Bahagian Komunikasi Korporat,
Jabatan Perkhidmatan Korporat

Bahagian Sumber Manusia,
Jabatan Perkhidmatan Korporat

Bahagian Pengurusan Strategik,
Jabatan Perkhidmatan Korporat

Bahagian Kesihatan Persekitaran,
Jabatan Perkhidmatan Bandar

Bahagian Komersial dan Pelesenan,
Jabatan Perkhidmatan Bandar

Bahagian Penguat Kuasa,
Jabatan Perkhidmatan Bandar

Bahagian Perkhidmatan Komuniti dan Sukan,
Jabatan Perkhidmatan Bandar

Bahagian Trafik dan Pengangkutan Awam,
Jabatan Kejuruteraan dan Penyelenggaraan

Bahagian Pengurusan Hortikultur,
Jabatan Landskap dan Taman

Bahagian Pengurusan Kewangan,
Jabatan Perkhidmatan Kewangan

Bahagian Audit Dalam,
Jabatan Audit dan Risiko

Seksyen Integriti,
Pejabat Presiden

BANDAR PALING BAHAGIA BANDAR PUTRAJAYA PERBADANAN PUTRAJAYA

“
Perbadanan Putrajaya telah menerima Anugerah Bandar Paling Bahagia Tahun 2025 melalui Program Pengukuran Bandar Mampan Malaysia (MURNInets) sempena Sambutan Hari Kebahagiaan Sedunia Peringkat Kebangsaan pada 20 Mac 2025

Pengiktirafan *Anugerah*

ANUGERAH PERDANA BANDAR MAMPAN MADANI 2025 PERBADANAN PUTRAJAYA

“
Perbadanan Putrajaya telah menerima Anugerah Perdana Bandar Mampan Madani 2025 melalui Program Pengukuran Bandar Mampan Malaysia (MURNInets) sempena Sambutan Hari Perancang Bandar Sedunia (HPBS) pada 28 Oktober 2025

Perbadanan Putrajaya
Kompleks Perbadanan Putrajaya
24, Persiaran Perdana, Presint 3, 62675 Putrajaya, Malaysia
Telefon : 603 8887 7000

 www.ppj.gov.my

     [perbadananputrajaya](https://www.facebook.com/perbadananputrajaya)